

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

20 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Nadejda Toma,

Judecători – Anatolie Țurcan și Vladimir Timofti,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Pasat Liliana, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 martie 2018, în cauza penală în privința lui

Gontea Vasile xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 23.06.2017 - 29.11.2017;

Instanță de apel: 18.12.2017 - 14.03.2018;

Instanță de recurs: 29.05.2018 - 20.06.2018.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia din 29 noiembrie 2017, Gontea Vasile a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.145 alin.(2) lit. e¹) Cod penal, la 16 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis.

Solicitarea procurorului cu privire la încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare în sumă de 27 515 lei, a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, Gontea Vasile fiind în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, având scopul omorului concubinei sale, la 03 aprilie 2017, aproximativ la ora 18:30, aflându-se la domiciliul său din xxxxx, unde conlocuia cu Stanco Galina, născută la xxxxx, cu care se afla în relații asemănătoare celor dintre soți (concubinaj), a avut un conflict cu ea, în rezultatul căruia Gontea Vasile striga în adresa ei cu cuvinte necenzurate și de amenințare, apoi a înfipt-o cu cuțitul o dată în regiunea cutiei toracice, cauzându-i vătămări corporale grave, în rezultatul cărora a survenit decesul acesteia.

3. Procurorul, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea parțială a acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă încasarea din contul lui Gontea Vasile în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 27 515 lei.

În motivarea apelului a invocat că, pe parcursul urmăririi penale au fost efectuate acțiuni de urmărire penală evaluate ca cheltuieli judiciare în sumă totală de 27 515 lei, pentru constatarea medico-legală nr.49 din 04.04.2017 – suma de 2 398 lei; expertiza judiciară medico-legală nr.73 „D” din 14.06.2017 – suma de 320 lei; expertiza judiciară medico-legală nr.140 din 04.04.2017 – suma de 69 lei; expertiza

dactiloscopică nr.34/12/2/-R-468 din 25.04.2017 – suma de 2 520 lei; expertiza judiciară medico-criminalistică nr.63 din 28.04.2017 – suma de 2 660 lei; expertiza judiciară biologică medico-legală nr.142 din 12.05.2017 – suma de 8 470 lei și expertiza judiciară psihiatrică medico-legală ambulatorie nr.12a-2017 din 09.06.2017 – suma de 1 078 lei.

A mai indicat recurentul că, instanța de judecată just a stabilit circumstanțele cauzei, corect a calificat fapta inculpatului și a individualizat pedeapsa, însă neîntemeiat nu a dispus încasarea cheltuielilor de judecată în sumă totală de 27 515 lei, fiind ignorate prevederile art. art.227-229 Cod de procedură penală.

3.1. Inculpatul, la 19 decembrie 2017, a contestat cu apel sentința, invocând că, vina a recunoscut-o, nu a dorit să-și omoare concubina și se căiește de cele întâmplate din neatenție.

Subsidiar a invocat că, nu au fost luate în considerație următoarele momente: la organul de drept a denunțat personal; de la locul infracțiunii nu s-a eschivat; la momentul reținerii nu a opus rezistență: la toate întrebările adresate răspundea liniștit, se comporta calm; precum și relațiile sale cu concubina sa Galina, care nu avea unde locui, luând-o la întreținerea sa.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 martie 2018, apelurile declarate au fost respinse, cel al inculpatului ca depus peste termen, iar al procurorului ca nefondat, cu menținerea sentinței.

4.1. Referitor la apelul declarat de inculpat, instanța de apel cu trimitere la prevederile art.art.402 alin.(1), 403 alin (1) Cod de procedură penală, a indicat că, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 29 noiembrie 2017 (f.d.117 vol. II), pronunțarea sentinței integrale a avut loc la 29 noiembrie 2017, fiindu-i în aceeași zi înmănată inculpatului copia sentinței adoptate pe caz, fapt confirmat prin recipisa anexată la materialele cauzei (f.d.128 vol. II).

Astfel, termenul de atac pentru inculpat a început a curge de la 30 noiembrie 2017, cu expirarea la 14 decembrie 2017 inclusiv, însă Gontea Vasile a depus apel, conform ștampilei de pe plic, la 19 decembrie 2017, data care este peste termenul prevăzute de art.402 alin.(1) Cod de procedură penală.

De asemenea, instanța de apel a menționat că, motive întemeiate pentru repunerea în termenul de atac a apelului, nu au fost stabilite.

4.2. Privitor la apelul declarat de procuror, instanța de apel a indicat că, solicitarea apelantului privind casarea sentinței în latura încasării cheltuielilor de judecată și încasarea acestora de la inculpat, este neîntemeiată deoarece aceste cheltuieli au fost suportate pentru efectuarea expertizelor în vederea acumulării probelor necesare, ce demonstrează vinovăția și identifică persoana vinovată în comiterea unei infracțiuni.

Sub acest aspect, instanța a reținut obligația pozitivă a statului de a colecta probe necesare în vederea constatării faptei penale, identificării făptuitorului și implicit asumarea cheltuielilor aferente procesului din contul statului - în cazul dat a cheltuielilor pentru efectuarea expertizei medico-legale în privința victimei infracțiunii.

Totodată, instanța de apel cu trimitere la prevederile art.227 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, a indicat că, în cazul efectuării unei expertize, pot fi atribuite ca cheltuieli judiciare doar sumele cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor

deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei dar nu însăși cheltuielile suportate integral pentru efectuarea unei expertize când aceasta are statutul de probă în procesul penal.

5. Procurorul, în temeiul pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia, solicitând casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, este neîntemeiată concluzia instanțelor de fond de a exclude încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 27 515 lei din contul inculpatului, deoarece contravine prevederilor art.227 Cod de procedură penală.

6. Verificând argumentele recursului declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art.427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit practicii judiciare constante erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Colegiul reține că recurentul invocă temeiul pentru recurs prevăzut la pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, care statuează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când hotărârea nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

În esență, recurentul critică decizia doar din considerentul că, în viziunea sa, instanța de apel greșit a respins solicitarea din cererea de apel cu privire la încasarea din contul inculpatului a sumei de 27 515 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

Cu referire la aceste argumente ale recurentului Colegiul penal conchide, că instanța de apel, judecând cauza, a cercetat nemijlocit, sub toate aspectele probele prezentate de părți, pe care le-a apreciat în mod obiectiv, ajungând corect la concluzia de a respinge solicitarea procurorului cu privire la încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor de judecată în sumă de 27 515 lei, suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare medico-legale a victimei și bănuitului, expertizei dactiloscopice, expertizelor judiciare a corpurilor delictive și expertizei judiciare psihiatrică medico-legală ambulatorie a bănuitului.

Astfel, art.227 alin.(2) Cod de procedură penală stipulează, că cheltuielile judiciare cuprind sumele: 1) plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și

asistenților procedurali; 2) cheltuite pentru păstrarea, transportarea și cercetarea corpurilor delictive; 3) care urmează a fi plătite pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat; 4) cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei sau de reconstituire a faptei; 5) cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

Totodată, alin.(3) al aceleiași norme prevede, că cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Potrivit art.228 Cod de procedură penală (1) În modul prevăzut de legea procesuală penală, din sumele alocate de stat vor fi compensate următoarele cheltuieli judiciare suportate de către martori, partea vătămată, partea civilă, asistenții procedurali, interpreți, traducători, experți, specialiști, reprezentanții legali ai părții vătămate, ai părții civile:

1) cheltuielile făcute în legătură cu prezentarea la citare în organul de urmărire penală și în instanță;

2) cheltuielile de cazare;

3) salariul mediu pentru toată perioada de participare în procesul penal;

4) cheltuielile de reparare, restabilire a obiectelor care au fost deteriorate în urma utilizării lor în cadrul acțiunilor procesuale la cererea organului de urmărire penală sau a instanței.

(2) Organele, întreprinderile, instituțiile și organizațiile de stat sunt obligate să păstreze salariul mediu pentru toată perioada de timp în care partea vătămată, reprezentantul ei legal, asistentul procedural, interpretul, traducătorul, specialistul, expertul, martorul au participat în procesul penal la citarea organului de urmărire penală sau a instanței.

(3) Expertului și specialistului li se recuperează, de asemenea, costul materialelor care le aparțin și care au fost utilizate pentru executarea însărcinării respective.

(4) Expertul, specialistul, interpretul, traducătorul au dreptul la recompensă pentru executarea obligațiilor, afară de cazurile când le-au executat în cadrul unei însărcinări de serviciu.

(5) Cheltuielile suportate de persoanele menționate la alin.(1) vor fi recuperate la cererea acestora în baza unei hotărâri a organului de urmărire penală sau a instanței în mărimea stabilită de legislația în vigoare.

Având în vedere prevederile legale citate, Colegiul penal conchide, că suma de 27 515 lei a fost necesară pentru efectuarea expertizelor medico-legale nr.49 din 04.04.2017, nr.73 „D” din 14.06.2017 și nr.140 din 04.04.2017 (f.d.20-22, 55-56, 62-63, vol. I), dispuse prin ordonanțele organului de urmărire penală din 04.04.2017 și 07.04.2017 (f.d.52, 59 vol. I), expertizei dactiloscopice nr.34/12/2/-R-468 din 25.04.2017 (f.d.71-72 vol. I), dispusă prin ordonanța organului de urmărire penală din 07.04.2017 (f.d.67 vol. I), expertizei judiciare criminalistice nr.63 din 28.04.2017 (f.d.87-88 vol. I), dispusă prin ordonanța organului de urmărire penală din 07.04.2017 (f.d.83-84 vol. I), expertizei judiciare biologice medico-legale nr.142 din 12.05.2017 (f.d.97-100 vol. I), dispusă prin ordonanța organului de urmărire penală din 07.04.2017 (f.d.93-94 vol. I) și expertizei psihiatrico-legale în condiții de ambulatoriu nr.12a-2017 din 09.06.2017 (f.d.114-115 vol. I), dispusă prin ordonanța organului de urmărire penală din 18.04.2017 (f.d.104-105 vol. I), or, aceste cheltuieli sunt puse pe

seama statului prin intermediul organelor de resort care pornesc urmărirea penală și se compun din cheltuieli evidente și necesare în vederea constatării faptei infracționale, însă nu constituie cheltuieli suplimentare suportate de către organul de urmărire penală sau de către instanță, în legătură cu efectuarea urmăririi penale sau judecarea cauzei.

Așadar, Colegiul penal atestă, că instanța de apel întemeiat a reținut, că aceste cheltuielile sunt suportate de către organul de urmărire penală, care și are atribuția de a administra probele în vederea probării/combaterii acuzației aduse, însă aceste cheltuieli nu sunt de natura de a pune pe seama statului costuri suplimentare, sau exagerate, iar cheltuielile pentru efectuarea expertizelor judiciare întru stabilirea vătămarilor corporale și decesul victimei, expertizelor dactiloscopice, criminalistice, biologice și expertizei pentru a stabili starea psihică a bănuțului, sunt evidente și necesare pentru a demonstra existența/lipsa bănuțului rezonabile privind comiterea infracțiunii.

Colegiul penal de asemenea menționează, că la examinarea cauzei de către instanța de apel au fost respectate prevederile legale prescrise de art.art.414-419 Cod de procedură penală, iar eroarea de drept invocată de către recurentă prescrisă la art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, nu a fost constatată la examinarea recursului, prin urmare, hotărârea atacată este legală și întemeiată, iar recursul urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Pasat Liliana, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 martie 2018, în cauza penală în privința lui *Gontea Vasile xxxxx*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 20 iunie 2018.

Președinte
Judecători

Nadejda Toma
Anatolie Țurcan
Vladimir Timofti